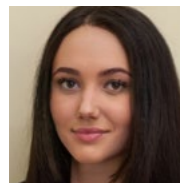




Apvārsnis 2020 vienkāršo piekļuvi MVU finanšu atbalstam

Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kuriem ir drosmīgas biznesa idejas, bet pietrūkst finansējuma to īstenošanai, drīzumā būs vieglāk saņemt Eiropas Savienības (ES) pētniecības un inovācijas programmas Apvārsnis 2020 (Horizon 2020) atbalstu. Īpaši MVU izveidotajā projektu shēmā ir veiktas izmaiņas, kas atvieglo finansējuma iegūšanu un ievērojami palielina pieejamo līdzekļu apjomu.



Nacionālā
kontaktpunkta
vecākā eksperte
MARIJA PLOTNIECE

Apvārsnis 2020 ir Eiropas Komisijas apjomīgākā programma starptautiskajai pētniecībai un inovācijām, un tās nacionālā kontaktpunkta (NKP) funkcijas Latvijā īsteno Valsts izglītības attīstības aģentūra. NKP konsultē par priekšnoteikumiem, lai uzņēmums saņemtu programmas finansējumu.

Apvārsnis 2020 ir ES atbalsta programma dažādu inovatīvu un riskantu, bet ar augstu ilgspējas potenciālu apveltītu pētniecības projektu īstenošanai. "Tās svarīgākais mērķis ir Eiropas konkurētspējas stiprināšana pasaules mērogā, pētniecības projektos fokusējoties tieši uz jaunām idejām un to realizēšanu līdz pat komercializācijas posmam – pelnošam produktam vai pakalpojumam. Populārākās nozares Eiropā, kuras izmanto programmas atbalstu MVU, ir IKT, būvniecības un transporta tīkli, veselība un enerģija. Laika gaitā mainās arī akcenti. Vēl salīdzinoši nesen dominēja finanšu jomas projekti, tagad savukārt topā ir viss, kas saistīts ar vides drošību, atkritumu pārstrādi, zaļo enerģiju u.tml.," skaidro nacionālā kontaktpunkta vecākā eksperte Marija Plotniece.

Līdz šim MVU atbalsta instruments piešķir finansējumu divās fāzēs. Pirmajā uzņēmumiem bija pieejams atbalsts līdz pusmiljonam eiro, otrajā – no 0,5 līdz 2,5 miljoniem. Pirmā fāze galvenokārt bija paredzēta inovāciju priekšizpētei, un finansējums projekta apstiprināšanas gadījumā uzreiz nonāca uzņēmēju rīcībā. Otrā fāze sniedza finansējumu jau konkrētiem pasākumiem – produkta izstrādei, ražošanai, mārketingam un citām plānotām darbībām. Septembra sākumā gaidāms pēdējais vecā modeļa uzsaukums uzņēmumiem.

Sākot ar šī gada septembri, līdzšinējo MVU atbalsta programmu pārņem Eiropas Inovācijas padomes instruments, kas piedāvās divas jaunas programmas: *Pathfinder* un *Accelerator*. Pirmā ir domāta uzņēmumu atbalstam ideju izstrādes agrīnajā posmā, bet *Accelerator* finansējums paredzēts inovatīvu ideju tālākai realizācijai līdz gala produktam. "Projekta finansējuma maksimālais apjoms joprojām saglabājas 2,5 miljonu eiro līmenī, bet turpmāk tam papildus varēs piesaistīt vēl līdz 15 miljoniem eiro. Galvenais finansējuma avots būs Eiropas Investīciju banka un tās izveidotais Eiropas Investīciju fonds, taču paredzama arī plaša investoru piesaiste," skaidro Marija Plotniece.

Vērtējot iesniegtos projektus, īpaša uzmanība tiks pievērsta tiem, kam ir mazas iespējas piesaistīt banku finansējumu. "Lai pārliecinātos, ka perspektīvam projektam patiešām nav iespēju piesaistīt līdzekļus, interviju laikā eksperti noskaidros, kādam banku vai investoru atbalstam tas ir bijis pieteikts un kāpēc saņemts atteikums," uzsver Plotniece.

Piedaloties *Apvārsnī 2020*, var gūt ne tikai finansiālu atbalstu. Gatavojot savu projektu startam konkursā, uzņēmējs faktiski sagatavo biznesa plānu, ko var izmantot arī turpmāk. Iegūstot augstāku vērtējumu, ir lielākas iespējas piesaistīt investorus, jo par vērtēšanas komisijas atzinīgi novērtētiem projektiem ir daudz lielāka interese.

Sākot ar septembri, piedalīties šajā programmā arī tehniski būs vieglāk. Ir mainīta un vienkāršota sākotnējā iesnieguma veidlapa un jautājumi, obligātajā daļā ietverta arī sagatavošanās projekta prezentēšanai komisijai un iespējamiem investoriem. Iepriekš prezentēšana bija otrās kārtas uzdevums, un uz to diemžēl diezgan daudzi uzņēmēji iekrita, jo nepietika laika pienācīgi sagatavoties, tāpēc intervijās tika pieļauts daudz kļūdu.

Mainās vēl viens būtisks nosacījums – iepriekš akceptēja un pat īpaši veicināja vairāku valstu uzņēmumu konsorcijs piedalīšanos programmā, bet turpmāk *Accelerator* izskatīs tikai uzņēmēju solo projektus. Tiesa, šis princips nav pārāk labvēlīgs nelielām valstīm, jo tām nav pietiekamas kapacitātes lielu inovatīvu projektu īstenošanai no idejas līdz produkta testēšanai un ražošanai.

Kopumā tomēr izmaiņas programmā *Apvārsnis 2020* vērtējamas pozitīvi. "Mums arī līdz šim ir bijis daudz labu ideju, kas palikušas plauktos galvenokārt nepietiekamo finanšu resursu dēļ. Ņemot vērā izmaiņas, varētu būt gaidāms jauns uzrāviens pētniecības projektu īstenošanā, jo process kļūvis vienkāršāks un pieejamais finansējums – ievērojami lielāks," prognozē Marija Plotniece.

Plašāka informācija www.viaa.gov.lv/horizon2020.



Ar Eiropas Savienības finansējuma atbalstu ir izveidoti daudzveidīgi rīki, kas var palīdzēt attīstīties mazajiem un vidējiem uzņēmumiem visā Eiropā. *Apvārsnis 2020* ir tikai viens no tiem. Par citām ES sniegtajām iespējām var uzzināt, sazinoties ar Eiropas Biznesa atbalsta tīklu (EEN) speciālistiem. Viņi sniegs informāciju par dažādām ES iniciatīvām, projektiem, uzsaukumiem un palīdzēs atrast sadarbības partnerus. EEN sniedz arī bezmaksas konsultācijas par likumdošanu un uzņēmējdarbības aspektiem ārvalstu tirgos, finansējuma piesaistes iespējām, kā arī veic tehnoloģiju un inovācijas auditu, palīdzot īstenot inovācijas un tehnoloģiju pārnese. EEN ir Eiropas Komisijas iniciatīva, kas darbojas vairāk nekā 60 valstīs un tīkla darbībā iesaista vairāk nekā 6000 ekspertu. Vairāk par EEN – www.een.lv.

MŪSU PIEREDZE

Apvārsņa 2020 atbalsts ļauj radīt inovatīvu datorprogrammu



SIA *Inpharmatis*
vadītāja, daktere
POĻINA DOMBURE

SIA *Inpharmatis* ir zāļu reģistrācijas, zāļu drošības izsekošanas un farmācijas ražotāju atbilstības sertificēšanas uzņēmums, kas izstrādājis inovatīvu datorprogrammu *Prudenta*. Tā ļauj automatizēt iespējamo preparātu blakņu izsekošanu medicīnas literatūrā.

Prudenta meklē atsauces par blaknēm visā lokālo valstu speciālajā medicīnas literatūrā, tā ievērojami ekonomējot laiku un finanses zāļu ražotājiem. Kad radusies ideja par šādu programmu, uzreiz bijis skaidrs, ka bez lieliem finansiāliem ieguldījumiem to īstenot neizdosies, stāsta *Inpharmatis* vadītāja daktere Poļina Dombure. Pēc konsultācijām ar LIAA un meklējumiem tīmeklī uzņēmums secinājis, ka jāmeģina piesaistīt *Apvārsņa 2020* finansējums. "Pēc tam sākās dokumentu gatavošana, kas prasīja milzīgu rakstīšanas darbu. Sākotnēji pat nebijām gatavojušies tādām apjomam, taču nu jau pieredze ir uzkrāta un gatavojamies startēt atbalstam arī 2. programmas fāzē." Lielu atbalstu uzņēmumam snieguši arī Valsts izglītības attīstības aģentūras darbinieki – atsaucīgi speciālisti, kas pārzina šo jomu.

Poļina Dombure atzīst, ka *Apvārsnis 2020* atbalsts uzņēmējiem ir ļoti nozīmīgs. Viņa uzsver arī, ka projektu vērtēšanas sistēma ir caurskatāma, godīga un sabalansēta. "Subjektīvie faktori te ir pilnībā izslēgti, par korupcijas aizdomām vispār nerunājam."

Projekta gatavošana devusi labu pieredzi arī pašam uzņēmumam, ļaujot objektīvi paskatīties uz savu darbu, atrast kļūdas un saprast, kā attīstīties tālāk. "Ikdienu skrējienā tam bieži vien neatliek laika," atzīst Dombure.